

Nemzeti összefogásra van szükség - Orbán Viktor előadása a Bálványosi Szabadegyetemen (www.orbanviktor.hu, 2003. július 25.)

Orbán Viktor előadása a Bálványosi Szabadegyetemen és Diáktáborban, Tusnádfürdő.

„A hajbókolás, a mindenáron megfelelni akarás az Európai Unióban immáron nem egyszerűen sérteni fogja az önbecsülésünket, hanem kézzel fogható, húsba vágó következményekkel jár, mert gazdasági hátrányokat okoz.”

Jó napot kívánok, Tisztelt Hölgyeim és Uraim, Kedves Barátaim!

Engedjék meg, hogy először is megköszönjem, hogy ilyen szeretettel fogadtak bennünket, köszönöm a tábor szervezőinek, hogy lehetőséget adtak arra, hogy itt ebben az esztendőben is találkozassunk. Az elején rögtön szerencsés dolog tisztázni, hogy mit várhatunk egymástól.

Ha megengedik, akkor nem valamifajta politikai természetű beszéddel, hanem inkább egy ennél azért jóval unalmasabb, de talán nem fogyaszthatatlanul száraz, rövid helyzetelemzéssel szeretnék az Önök szolgálatára lenni. Engedjék meg nekem, hogy elmondjam azt, hogy általában mi magyarok mit várunk az európai integrációtól, és megnézhessem, hogy miként is állunk e várakozások tekintetében. Mi az, amiben talán csalatkoztunk, mi az, amit még reálisnak látunk? Néhány szót mondanék arról is, hogy mit kellene tenni annak érdekében, hogy az európai integrációban rejlő esélyeket mi magyarok, - ebbe a határon túli magyarokat is beleértem - megragadhassuk.

Úgy gondolom, hogy mi magyarok, négy várakozást táplálunk az Európai Unió integrációjával kapcsolatban. Az első úgy szoktuk megfogalmazni, hogy a modernizációs folyamat sikere, a másodikat úgy, hogy biztonságpolitikai kockázatok megoldása, a harmadik a világgazdaság rendszerébe történő előnyös beilleszkedés. A negyedik, - ez egy sajátosan magyar szempont, mert az előző három, a többi közép-európai népre nézvést is igaz lehet, - a határon túli magyaroktól való elszakíttóságának megszüntetése, az elszakított szálak összekötése, amit ezelőtt néhány évvel, még a boldogabb időkben úgy nevezünk, hogy a határokon átívelő, nemzeti újraegyesítés folyamata.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ami a modernizációs folyamatot illeti, itt az elején rögtön hadd szögezzem le, hogy ez egy technikai kifejezés. A modernizáció valamifajta technikai haladást jelent, olyasmit, hogy kényelmesebben fogunk élni, könnyebben kezelhető, kevesebb erőfeszítést igénylő gépekkel és műszaki találmányokkal vesszük magunkat körbe, ezért egy olyan életminőséget érhetünk el, mint amit tőlünk nyugatra lévő államok polgárai már elértek. Tehát semmiképpen nem értéktartalmú kifejezés számunkra most a modernizáció. Azt is mondhatnám, hogy a modernizáció a technikai haladás, amelyről tudjuk, hogy a haladás egy olyan közép fok, amelyhez nem határoztak meg felsőfokot, ezért óvatosan kell vele bánni. Persze mindig vannak olyan politikai erők, akik saját maguk létezésének elegendő okát vélik fölfedezni abban, hogy ők haladóak, mert valamifajta világtörténelmi, vagy ki tudja milyen haladást szolgálnak. De mi nem ilyenek vagyunk, ebben a táborban általában nem ilyen emberek szoktak összegyűlni, hanem inkább olyanok, akik bizonyos örök értékekben hisznek és nem a haladásban.

Amikor beadtuk a csatlakozási kérelmünket az Európai Unióhoz, akkor a technikai értelemben vett fejlődést úgy gondoltuk el, hogy az Unió gazdag államainak közös költségvetéséből fejlesztési

források érkeznek Magyarországra, mi ezeket okosan fölhasználjuk, utakat, hidakat építünk majd ezekből és Magyarország, lassan de biztosan fölzárkózik a szerencsésebb történelemmel rendelkező országok közé. Ehhez képest most már jól látható - hiszen ismerjük a csatlakozási szerződés konkrét szövegét -, hogy ilyen források sokkal kisebb mértékben érkeznek, mint azt korábban gondoltuk. Szinte nincs Magyarországon olyan szakértő, aki néhány évvel ezelőtt, ilyen alacsony összeget nevezett volna meg, mint várható fejlesztési forrást, mely Magyarországra érkezik. Ráadásul ezeknek tekintélyes része pályázható forrás.

Ezt úgy kell Önöknek elgondolniuk, hogy Unióban minden ország számára megnevezik, hogy körülbelül mekkora forrásra pályázhat fejlesztési célokra, és utána, ha jó pályázatokat adnak be az országok, akkor elnyerik, ha kevésbé jókat, akkor nem nyerik el ezt a keretösszeget. Az esélyeket, anélkül, hogy minősíteném, csupán érzékeltetni szeretném azzal a ténnyel, hogy a németek, akik elég régóta tagjai az Európai Uniónak, a számukra megítélt fejlesztési források 80 %-át képesek elnyerni. Tehát azok az összegek, amelyekről Önök hallanak, mint Magyarország számára elérhető források, azokat ezzel a megszorítással kezeljük. Sőt, ha nem leszünk elég ügyesek, akkor még az is előfordulhat, hogy 2005-ben és 2006-ban Magyarország több pénzt fog befizetni az Európai Unió közös költségvetésébe, mint amennyi támogatást onnan sikeres pályázatokkal el tud nyerni. Nem mondom, hogy így lesz, de ha nem leszünk elég ügyesek, akkor még ez is előfordulhat.

A modernizációs folyamathoz kapcsolódó második téma, amelyet szeretnék megemlíteni, az a mezőgazdaságra vonatkozik. Nem akarok ezzel hosszan foglalkozni, csak jelezni szeretném, hogy a családi gazdaságok Magyarországon az elmúlt másfél évben egyre inkább gyengülnek, és hogyha a családi gazdaságok gyengülnek, akkor könnyen lehet, hogy nem mi nyerünk piacot az Európai Unióban, hanem a saját termékeink piacának egy részét is elveszíthetjük. Ennek sem kell bekövetkeznie, de ha nem leszünk elég ügyesek, igenis előfordulhat. És jó, ha tudjuk, hogy 2007-től egy új költségvetési tervezet indul be az Európai Unióban, ugyanis ott hét esztendőre készítene költségvetést. Nem tudjuk, hogy 2007 és 2014 között az Unió az új költségvetési rendszerében mennyi fejlesztési forrást kínál föl az újonnan belépő államoknak. Egy dolgot azonban tudunk: bejelentették, hogy akármilyen kevés is lesz a fejlesztési forrás, ez nem befolyásolja azt a korábbi döntést, hogy tíz esztendő alatt fogjuk nagyjából elérni a bánásmódot, amelyben egyébként a már belül lévő tagok részesülnek. Nos, hát ennyit talán a modernizációs folyamat külső körülményeiről.

S akkor szeretnék itt elmondani Önöknek még egy borús gondolatot, ha megengedik. Miután csak tizenöt percünk van, ezért nincs módom hosszabb kifejtésre, ha lesz kérdés, majd élek a lehetőséggel. Most csak annyit szeretnék mondani Önöknek, hogy a magyar gazdaság jelenlegi állapotában alkalmatlan arra, hogy az európai integrációban rejlő lehetőségeket kihasználja. A mai formájában alkalmatlan erre. Ugyanis az európai integráció nem alkalmas gazdasági válságok kezelésére. Nincs példa arra, hogy valamelyik, gazdasági válsággal küszködő ország attól került volna ki a bajból, és indult volna el az emelkedési pályán, hogy belépett az Unióba. Ezt szeretném aláhúzni: az európai integráció alkalmatlan a gazdasági válság kezelésére. Az európai integráció arra jó, hogy a mozgásban, lendületben lévő gazdaság fejlődését fölgyorsítsa. Másképpen fogalmazva, az európai integráció alkalmatlan arra, hogy egy betegágyban fekvő gazdaságot talpra állítson, de alkalmas arra, hogy a futópályán mozgó gazdaságnak újabb lendületet adjon. A probléma az, hogy ami ma Magyarországon megfigyelhető, az egy válsághoz közeli állapot. Ahhoz, hogy az európai integrációhoz csatlakozás lehetőségeit a magyar gazdaság kihasználja, ahhoz növekedésre, fejlesztésre és beruházásra lenne szükség, s mint tudjuk, ennek éppen az ellenkezője készül otthon. Megszorítások készülnek. Megszorítással el lehet érni átmeneti költségvetési egyensúlyt, de nem lehet az országot olyan állapotba hozni, hogy ki tudja használni az Európai Unió csatlakozás lehetőségét. Tehát a kulcsfogalmak szerintem úgy hangoznak, hogy növekedés, fejlesztés és beruházás. Ehhez pedig az államnak bizonyos döntéseket meg kell

hozni, úgy, mint adócsökkentés, az infrastruktúra fejlesztése állami részvétellel és vállalkozókat támogató programok. Ebbe az irányba kellene haladnia a magyar gazdaságnak.

A második várakozásunk úgy hangzott, hogy Magyarország számára fennálló biztonságpolitikai kockázatokat az Unió csatlakozás megoldhatja. Ha megengedik, én most erről keveset szeretnék mondani, mert a kulcsmondat már elhangzott az előbb itt Schöpflin professzor úr részéről, aki azt mondta, hogy könnyen lehet, hogy 2003 világpolitikai szempontból fontosabb esztendőnek bizonyul, mint az 1989-es, a kommunizmusok összeomlásáról híres esztendő. Röviden, mi magyarok annyit vártunk az uniós csatlakozástól a biztonságunk szempontjából, hogy létrejön egy kiszámítható világrend, s a kiszámítható világrend középpontjában a NATO áll. A NATO-nak pedig két pillére van, az egyiket úgy hívják, hogy Amerikai Egyesült Államok, a másikat pedig úgy, hogy Európai Unió. Ehhez képest minden másképpen történt, mint az előbb hallhattuk. Mi mindent megtettünk, a magunk lelkiismerete abból a szempontból nyugodtan mondható tisztának, hogy amikor a szeptember 11-i merényletek bekövetkeztek, akkor Magyarország kormánya volt az első, amely felajánlotta az Egyesült Államoknak, hogy a támadást tekintsek olyan támadásnak, amellyel szemben a NATO alapokmányának ötös paragrafusa lép életbe, vagyis olyan külső támadásnak, amelyet közösen hárít el és torol meg a NATO teljes szervezetrendszer. Az Egyesült Államok ezt nem fogadta el, és Afganisztánnal szemben saját katonai akciót indított, majd később tovább haladva a Schöpflin tanár úr által említett úton, immáron Irak ellen is ENSZ Biztonsági Tanács határozat nélkül indította meg az akcióját. Tehát az az elgondolás, hogy a világ biztonsági rendszerének középpontjában a NATO áll, annak egyik pillére az Egyesült Államok, a másik pillére az Európai Unió, speciális viszonyt alakítva ki Oroszországgal, és húsz év múlva eldöntjük, hogy mi lesz az egyre erősebbé váló kínai nagyhatalommal - ami egy külön történet -, de a következő húsz évre így gondoltuk el a világot. Ezen belül Magyarország az európai pillérhez kapcsolódó ország lett volna. Ehelyett most egy teljes átrendeződés és újragondolás zajlik a világ szinte minden jelentősebb országában.

A harmadik várakozásuk az volt az Európai Unió csatlakozással kapcsolatban, hogy Magyarország előnyösen illeszkedik be a világgazdaság rendszerébe. Most itt egy rövid megállapítást szeretnék mindösszesen tenni. Magyarország egy nagyon furcsa, köztes állapotban van, nem mondom, hogy így kell lenni, de ha nem leszünk elég ügyesek, még az is előfordulhat, hogy két szék között a pad alá fogunk esni. Ugyanis a világgazdaság rendszerében elfoglalt előnyös helyünk immáron nem származhat abból, hogy Magyarország egy fejletlen gazdaság. Ugyanis az 1990-es éveket követő első hat-hét esztendőben Magyarországnak a legfontosabb tőkevonzó, tehát megerősödést eredményező tényezője, tényezői éppen a fejletlenségéből fakadtak. Úgy mint: mi voltunk a régióban az elsők, akik kellő mértékű nyitást hajtottunk végre a világgazdaság irányába, olcsó, állami vagyont tudtak megvásárolni azok, akik Magyarországon beruházni akartak, olcsó volt a forint és olcsó volt a munkaerő. A kilencvenes évek első felében ezek voltak a fejletlenségéből adódó fejlődési lehetőségei a magyar gazdaságnak, így tudtunk egy magas tőkevonzó képességű országgá válni, amely előnyösen illeszkedett be a világ gazdasági munkamegosztásába. Ezek a tényezők azonban többé már nem hatnak. Állami vagyont még valamennyi van, de semmiképpen nem annyi, hogy jelentős tőkevonzást fejthessen ki, a forint már nem olcsó, a munkaerő már nem olcsó, és immáron a többi ország is felzárkózott a nyitás szempontjából Magyarország mellé. Ugyanakkor Magyarország még nem rendelkezik azokkal a tőkevonzó képességekkel, amelyek a fejlett országokra jellemzőek. Ezek a fejlett infrastruktúra, út-, vasút-, hídhálózat, a bőséges humántőke, a kiterjedt, világgazdasági nagy cégeknek beszállító hálózat, és a magas, egy főre jutó nemzeti össztermék. Ezekkel mi még nem rendelkezünk. Magyarország tehát két szék között a pad alá eshet, ezért nekünk az a feladatunk, hogy minél hamarabb a fejlett gazdaságok országcsoportjához juthassunk el, és a rájuk jellemző tulajdonságaink révén vonzassunk be Magyarországra minél több hazai és nemzetközi tőkét. Szeretném megismételni, hogy a megszorítások nem ezt a képességét erősítik egy gazdaságnak.

Végezetül hadd mondjak néhány szót arról a sajátos magyar várakozásról, amelyet az Európai Unió tagához fűztünk. A határokon átívelő nemzeti újraegyesítésről szeretnék beszélni. Néhány gondolatot osztanék meg Önökkel, az állam és polgár, állam és nemzet viszonyáról. Legjobb, ha számot vetünk azzal, hogy mit gondoltunk, milyen Európát képzeltünk el a szabadság szempontjából, amikor beadtuk a csatlakozási igényünket az Európai Unióhoz. Azt gondoltuk, hogy Európában majd megszűnik az abszolút területiségnek az elve. Azt gondoltuk, hogy olyan világ lesz Európában, ahol egyetlen állam sem lesz tulajdonosa a saját polgárainak. Egy olyan Európát gondoltunk el, ahol az identitást nem, vagy legalábbis nem kizárólag az állampolgárság határozza meg. Ha mindezt pozitívan akarom megfogalmazni, akkor azt gondoltuk Európáról, hogy szabad emberek és szabad közösségek együttes közössége lesz. Azt gondoltuk, hogy olyan Európában fogunk élni, ahol minden embernek joga van arra, hogy megválassza a saját közösségét és minden választott közösségnek joga van arra, hogy megvédje azt az egyént, aki őt választotta, védje önazonosságát, nyelvét és kultúráját. Így képzeltük el Európát. Azt is mondhatom, vállalva a kifejezésben rejlő kockázatot, hogy államnemzetek helyett inkább kultúrnemzeteket képzeltünk el.

Azonban nem mindenki gondolta és nem mindenki gondolja el így az európai unió életét. Sokan vannak, illetve vannak néhányan, akik nyolc évtized után sem tudják tudomásul venni, hogy amikor területeket szereztek, akkor a területekkel együtt emberek is jöttek. Márpedig, miután emberek is jöttek, ezeknek az embereknek van anyanyelvük, van kultúrájuk, vannak hagyományaik, vagyis van nemzettudatuk. És ehhez joguk van. Hasonlóképpen még mindig sokan vannak olyanok, akik azt gondolhatják, hogy az embertelenséget az idő emberségessé teszi. Márpedig semmilyen elkövetett embertelenséget nem tesz emberségessé a múlt idő! Az elkövetett embertelenségeket a tagadás nem teszi meg nem történtté. Ez pedig azt jelenti a számunkra, hogy semmilyen olyan jogszabály hatályának a fönntartása - még hogyha azt is mondják, hogy az csak pusztán formalitás -, nem engedhető meg, amely korábban a kollektív bűnösség alapján bárkit elítélt, bármely népcsoportot megbélyegzett, ezért a Benes-dekrétumokhoz hasonló szabályok Európában nem maradhatnak meg. Nemcsak azért, mert ez nekünk nem tetszik és a mi meggyőződésünkkel ellentétes, hanem azért, Kedves Barátaim, mert ezek a szabályok, még ha formálisan is léteznek állítólag, ezek igazolhatatlanok és egész egyszerűen védhetetlenek. Márpedig, ami nem igazolható és nem védhető, az nem lehet életképes az Európai Unió belül sem.

Van ellenpélda is, engedjék meg, hogy elmondjam Önöknek, ugyanis például a Vajdaság Autonóm Tartomány képviselőháza idén március 24-én hozott olyan döntést - bár Szerbiát úgy tartjuk számon, mint, amely még viszonylag messze van az Európai Uniótól -, hogy minden, a kollektív bűnösség elvén alapuló jogszabályt hatályon kívül kell helyezni. Van tehát ilyen fejlemény is Magyarország határai mentén.

Végezetül tehát azt szeretném még Önöknek elmondani, lezárva ezt a gondolatsort, hogy hogyan is fogjuk akkor mi a nemzeti érdekeinket érvényesíteni az Európai Unió belül, tekintettel arra, hogy 2004-ben Magyarország tagja lesz az Uniónak. Mit kell Magyarországnak tennie az integráción belül, hogy érvényesíteni tudja a nemzeti érdekeit?

Mindenki bátorítást kapott

Először is, világosan kell tudnunk a céljainkat meghatározni. A csatlakozással az egyik célunk az volt, hogy Magyarország minden polgára nyertese legyen a csatlakozásnak, tekintettel arra, hogy a csatlakozásra való alkalmasság árát Magyarországon mindannyian megfizettük. Azt is tudnunk kell, hogy ha nem akarjuk, hogy a csatlakozás után Magyarország kettéváljék nyertesekre és vesztesekre, ahhoz kormányzati lépésekre van szükség, mert Magyarország polgárai nem lesznek

automatikusan nyertesei a csatlakozásnak. Az uniós tagság csak egy lehetőség, amit üstökön kell ragadni. Tudnunk kell azt is, hogy az Európai Unión belül nemzeti érdekvédő magatartásra, nemzeti érdekvédő irányvonalra van szükség, ugyanis ott mindenki így viselkedik, és így gondolkodik. A hajbókolás, a moszkovita reflexek, mindenáron megfelelni akarás az Európai Unióban immáron nem egyszerűen sérteni fogja az önbecsülésünket, hanem kézzel fogható, húsba vágó következményekkel jár, mert gazdasági hátrányokat okoz. Még egyszer mondom, a hajbókolás, a mindenáron, mindenkinek való megfelelni akarás kézzel fogható hátrányokat okoz, és ezerszám elvesztett munkalehetőségekben, nem Magyarországon megvalósuló beruházásokban, tönkremenő vállalkozásokban ölt majd testet.

Éppen ezért kell néhány szót szólnunk arról is, hogy kikkel kell nekünk szövetkezni az Európai Unióban. Az Európai Unión belül teljesen másfajta szövetségek alakulnak ki, mint az Európai Unión kívül. Ezért, bár minden megbecsülésem és szeretetem a közép-európai eszméé, a közép-európaiságé, amely számunkra oly kedves: lelki állapot, érzés és hangulat marad a jövőben is, ám a közép-európai tartós együttműködés nem alkalmas érdekérvényesítő módszer az Európai Unión belül. Az Európai Unión belül nem földrajzi régiók állnak egymással szemben, hanem ügryről-ügryre alakulnak kis koalíciók és együttműködési megállapodások. Minden egyes gazdasági kérdésben külön alkuk jönnek létre. Magyarországnak tehát nem egy-egy régióhoz kell magát kötni, hanem minden egyes alkuban bátran, okosan, és józanul kell képviselnie a magyar nemzeti érdekeket. Ez sokkal bonyolultabb, sokkal összetettebb, árnyaltabb és többlépcsős játszmákat eredményez, mint amihez egyébként eddig, az európai integráción kívül hozzászoktunk.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az Európai Unión belüli küzdelmeknél sem a méret, sem a földrajzi elhelyezkedés automatikusan nem lesz meghatározó. Mindig, minden ügyben nekünk kell megtalálni a helyünket, az érdekeinket és a szövetségeseinket. Ehhez pedig az kell, hogy mindig tisztában legyünk azzal, hogy mit követel a magyar nemzeti érdek.

Összességében és lezárásképpen azt szeretném mondani Önöknek, hogy egy esztendővel a csatlakozás előtt olyan időszakban vagyunk, amikor Magyarországon összefogásra lenne szükség. Összefogásra van szükség annak érdekében, hogy megszorítások helyett a fejlesztések irányába mozduljon el a magyar gazdaság, összefogásra van szükség ahhoz, hogy az Európai Unió csatlakozásnak mindenki nyertese legyen, és összefogásra van szükség ahhoz is, hogy a nemzeti összetartozásunkat megerősíthessük és a nemzeti újraegyesítést folytathassuk. Köszönöm szépen a figyelmüket!